

בא סימן פרק ששי נדה

נדה

עין משפט נר מצוה

א מ' פ"ז מהלכות
אטרי ביאה הלכה ט'
בא ב' מ"ט מהלכות ט'
בג ג' מ"ט מהלכות ט'
ד מ' מהלכות ט'
ה מ' מהלכות ט'
ו מ' מהלכות ט'
ז מ' מהלכות ט'
ח מ' מהלכות ט'
ט מ' מהלכות ט'

תוס' הרא"ש

שמיני ולילו ד' לילות
מתוך י"ח מכתב משפט
דאם ראה ג' ימים בתוך
י"א יום שבין נדה לנדה
אם אינם רצופין אינה
זבה גדולה לאפוקי מרב
סעדיה שכתב שאם ראתה
ג' ימים בימי זובה אפילו
היו מפורזין צריכין ד'
נקיים והגיה ר"ת ושיבש
הוא הדאיתס כתבדו ותלו
בשמו דאטו רב סעדיה
מי חתים עליה: ותשמש
בתסור. והימה כיון דסדי
דעשירי לא בעי שימור
איכ' תקישי ליה דאשה
משמשת ד' לילות ולא
יותר ואמאי הא כי ראתה
יום שבעה עשר תשמש
ביום י"ח. עוד דפלוגתא
היא דר"י ור"ל בפרק
תינוקת לרי יוחנן בעי
שימור י"ח דהא דקאמר
ר' יוחנן עשירי בעי שימור
היינו דוקא בתוך ימי
זיבתה שאסורה לשמש
ביום י"ח אפי' פוסקת
בר לר"ל מותרת דדוקא
תשמיש שיוכל לבא לידה
זבה גדולה בעי שימור
אבל עשירי שאינו יכול
לבא לידה זבה גדולה לא
בעי שימור אבל בימי
נדה אפי' ר' יוחנן מודה
דלא בעי שימור. הלכך
פרקי ותשמש בתשמש אבל
השתא נחא ליה דאטור
לשמש ביום י"ח והיינו
בימי זיבה ואפי' ר"ל מודה
דמדברגן אטור. ורב ששת
משני מדברגן אטור דאפי'
(בראיתא י"א יום) (ברואה
ביום י"א גופא) צריכה
לשימור מדברגן ביום י"ב
לכ"ע רב אשי [אמר]
גרגון מותר ואינו אטור
אלא מתחת יום עשירי
שיח' הלכך צריכה שימור
אף בימי נדה לר' יוחנן
מן התורה כימי זיבה
ולר"ל מדברגן: ח"י אריבס
הו. פרשי' דפרקי אמאי
תשמיש יום מ"ח דהא
ח' תשמיש שהם טמאים
הם ד' בימי זיבה וד'
בימי נדה וזו טהורים
שאתריגן ג' בימי נדה וז'
בימי זיבה ולא יעלו לה
לספירת זבה דימי נדה
אינו עולין לספירה זבה.
וקשה לפי דא"צ תקישי
ליה רישא משמעת רביע
מיה מתוך כ"ח יום והלא
ז' שלישיים שהם טמאים
הם ד' בימי זיבה וג'
בימי נדה וא"כ ז' ימים
שאתריגן שהיו טהורין לא
עלו לספירת זבה והיא
תחזור חלילה מ"כ לכ"ח
הלא לא תוכל לשמש ביום
ד' טהורין הראשונים של
כ"ח השנים: ותו דמשמע
דאי הוה תני משמשת
י"ד יום הוה נחא ליה
ואמאי הוא עד ס"ג יום
לא ישלמו לה ז' לספירת
זבה כדפרשי' וא"כ היאך
תחזור חלילה מ"מ ליום
למ"ח יום. אלא נראה
לפרש דפרקי אריבס הוה
משום דח' שלישיים שהיו
טמאים היו שני ימים בימי
זיבה וששה בימי נדה
ושמונה טהורין שאחריתן
היאשון הוא להשלים ז'
ימים נדה ועוד צריכה יום

וארבעה יליות מתוך י"ח. משמע כאן זהדיא דאין נעשה
זבה גדולה ולא לריכה ז' נקיים עד שתרצה ג'
ימים רצופין צ"ח יום וללא כחאום שכתבו בשם רבינו סעדיה
שזריכה שזעה נקיים אפילו ראתה צ"ח ג' ימים מפוזרים:
תשמש בתשמש. ואל"ת כיון

דקס"ז דעשירי לא
בעי שימור תקשה ליה רישא אמאי לא
משמשת אלא ד' מתוך י"ח דכי ראתה
צ"ח תשמש צ"ח ותו דפלוגתא היא
בפרק בתרא (לקמן ע"ג): לרבי יוחנן
עשירי בעי שימור ולר"ל לא בעי
שימור ויש לומר דהא דקאמר רבי
יוחנן עשירי בעי שימור היינו צימי
זיבה שאסורה לשמש ביום י"ח אפילו
פסקה ולר"ל מותרת דעשירי כיון
דאינה יכולה להיות זבה גדולה לא
בעי שימור ולכהי צרישא נחא דאסורה
צ"ח דהו צימי זיבה דאפילו ר"ל
מודה דמדברגן אטור אבל צימי נדה
סבר המקשה דאפילו רבי יוחנן מודה
דלא בעי שימור ולכן פריך תשמש
בתשמש נמי דשם גרגון אטור
דאפילו צריכה נדה לריכה שימור
מדברגן ביום י"ב לכ"ע רב אשי
אמר דאינו אטור אלא משום שראתה
בעשירי ולריכה שימור לרבי יוחנן אף
צימי נדה מן המורה כמו צימי זיבה
ולר"ל מדברגן: הני אריבס
הו. פ' דפרקי אמאי משמשת יום
מ"ח דשמונה חמשיים שהן טמאים
ד' ימי זיבה וד' ימי נדה וטמאים
טהורין שאחריהם ג' צימי נדה וחמש
צימי זיבה וג' ימים הראשונים דימי
נדה לא יעלו לה לספירת זיבה דאין
ימי נדה עולין לספירתה דאפי"ג דאינה
נדה שהרי אינה חוזרת לפתח נדתה

זוטוס יינהו. בתמיה: דניחא. לפרשי פקחות דמתניתין קאמי:
יום אחד טמא ויום אחד טהור. כל ימיה וקמיירי כשרואה ציוס:
משמשת שמיני. ליום שראתה צו ראייה ראשונה שהרי טהורה (ה) הוה
שהרי שצביע לערב טבלה ולא תראה עד תשיעי הלכך משמשת

שמיני שלם לילה ויום: ולילו עמו.
ליל (ו) אחריו נגיה תשיעי: וארבעה
לילות מתוך שמונה עשר יום. לראייה
הראשונה שהרי אשה זו לא תראה זבה
לעולם שאינה רואה ג' רצופין וכשהיא
רואה תשיעי תראה שומרת עשירי
ותשמש צלילה ותראה צ"ח ותשומר
צ"ג ותשמש צלילה הרי שמים ותראה
צ"ג ותשומר צ"ד ותשמש צלילה הרי
שלשה ותראה ט"ו ותשומר ט"ז ותשמש
לערב הרי ד' צ"ח ותראה ותשומר
י"ח הרי כלו י"ח ולא שמה אלא ד'
לילות לצד שמיני ולילו ותשמיש אחרון
אינו בתוך י"ח ולמחר צ"ט כשתראה
תראה תחלת נדה שהרי שלמו י"ח שצין
נדה לנדה וחסרת למנינה שאמרנו:
ואם היטה רואה. כלל הימים הטמאים
מזעבר: אינה משמשת אלא שמיני.
שלם לילה ויום אבל לא ליל של אחריו
שהרי תראה צו ותראה טמאה וריכה
לשומר עשירי וצלילה לא תצול שהרי
רואה וכן עד סוף י"ח שהן י"ח עם
ימי הנדות וצ"ט תראה תחלת נדה
ותחזור למנינה ותשמש שמיני וכן
לעולם: ז' ימים טמאים כו'. כללל
דמילתא כל ימים לאתמן עד סוף
פירקין כשרואה מזעבר: משמשת
שמיני. שהו משני ימים הטהורים
שצביעי ושמיני טהורין הן אלא
שהצביעי מהנדות וטובלת לערב
ומשמשת שמיני שלם ולערב תראה
שהו תשיעי וכן א' עשירי ותשומר י"ח

א [לקמן ע"ג] ג ויקרא
טו, א [לקמן ע"ג] ד ונפיל
לו ד"ה אצ"ה ט מהר"ם
מ"ו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משמשת וכו'
טהורה היא שרי: (ב) ד"ה
ולילו עמו ליל של אחריו:
(ג) ד"ה אריבס וכו' הן
האחרונים:
(ד) תוס' ד"ה היו ויהי
ולמחר דמשוה הש"ס ימי
לידה הד"ה:

גליון הש"ס

גב' משמשת שמיני ולילו
עמו. ע' בראש"ש צ"פ בנת
תוס' פ"א:

הגהות מהר"ב

א רש"י ד"ה משמשת וכו'
שהו וכו' דין עשירי תשמיש
יום י"א וכו' כ"ח: (ב) ד"ה
ט"ו יום וכו' ותמנה הרביעי
שהן טהורים הראשון שילם ז'
וכו' כ"ח: (ג) מ' תראה ותראה
דמשנת י"ח: מלת דמשנת מתק
ונצ"ב וכו' וכו' אלו: ז' נצ"ב
ד' בקין משפט אלו: ז' נצ"ב
ועו"ש כ"ה הלכה ז' וי"ח
הדיק:

עד שתספור ז' נקיים מ"מ כיון דצימים הראויים לימי נדה הן אף
עולין לספירת זיבתה וקשה לפירוש זה דא"כ תקשה ליה רישא
דקמי משמשת רביעי ימיה מתוך כ"ח הלא ז' שלישיים שהן טמאים
היו ד' צימי זיבה וג' צימי נדה ואל"כ ז' ימים טהורין שאחריהם
לא יעלו לספירת זיבתה והיאך תחזור חלילה מ"כ לכ"ח דאסורה
לשמש צו' ימים טהורין של כ"ח שניים ועוד קשה דמשמע דאי
הוה תני ומשמשת צ"ח הוה נחא ליה והא עד ס"ג יום לא יעלו לה
ז' לספירתה כדפרשי' וא"כ היאך תחזור חלילה ממ"ח למ"ח לכן
נראה דה"פ הרי צ"ח הוה דצח' רביעיות אינה משמשת רק ז' דהא
ח' שלישיים שהיו טמאים היו ז' צימי זיבה וקשה לחרינה ימי נדה
ויום ראשון מרביעיות שהן טהורין לא תשמש דהו מו' ימי נדה
ויום שני נמי לא תשמש לרב אשי דאמר לעיל עשירי בעי שימור
והרי יום שני הוה שימור ליום י"ז שהו עשירי ויום ראשון אפי"ג
דטהור הוה סבר המקשה דלא הוה שימור כיון דהוה מימי נדה וימים
שהיו נדה גמורה אינו עולין לספירת זיבה קטנה אבל מימם מ"ח
לא פריך דכיון דאינה נדה גמורה עד שתספור ז' נקיים עולין לה
ספיר לכ"ע אפי"ג שהן ראוין לימי נדה ולכן נחא ליה רישא
דמשמשת רביעי ימיה מתוך כ"ח ומיה שפרשי' דעד ס"ג לא ישלמו
ימי זיבה נראה דלא דק דאינה טובלת עד ליל פ' שהרי ח' ימים
שצביעים הם ששה ימי זיבה ושני ימי נדה ושמיניים הטהורים הן
ה' צימי נדה וג' צימי זיבה ותשיעיים הטמאות כל ח' ימי זיבה
והעשיריים ז' לספירת נקיים: (ו) ורמב"א [דמשנה הש"ס ימי לידה
וימי נדה א"כ לר"ת דפסקי] דימי לידתה שאינה רואה צהן אין עולין
לספירת זיבתה (וה"ה) ולפרשי' דימים הראויים לימי נדה אין עולין
אין תקנה לניסח ביום הזה דהוה כלהו ספק צבות וריכות ז' נקיים
ופעמים דקיימי צימים הראויים לנדה ולא עלו לה לספירתה וימיהו
לפירוש רש"י חמי' שפיר דהוה פסק דימי לידה עולין לימי ספירתה
ולר"ת נמי ימי נדה דווקא אין עולין אבל ימים הראויין עולין שפיר:
אלא

עד שאלו שני ימים וטובלת לערב ומשמשת צ"ג שלם ותראה י"ג
וי"ד ותראה שומרת ט"ו ותשמש ט"ז ותראה י"ח ימים ותשומר י"ט
דקסבר הרואה יום י"ח אטור לשמש למחר ולקמן פריך ותשמש
בתשמיש דהא כלו ימים שזריכה שימור ומ"מ ציוס עשירים
משמשת וכשתראה יום כ"ח הרי היא תחלת נדה וחוזרת למנין זה
שאתרנו: ומשמשת ששש. דקיימא לן בפרק אחרון (לקמן ע"ג): יום אחד
עשי לימי זיבה לא בעי שימור יום כנגדו וזו למה משמרת י"ט שצביל
י"ח שהו סוף זיבה: גרגון דסגן. בפרק תינוקת (שם). הרואה יום
י"ח וטבלה ליום שלאחריו ושמה וראתה צו ציוס בית הלל אומרים
הרי זה גרגון שלם ותשמיש יום זה ומהך ציימא דקמי ומשמשת
יום עשירים ולא יום י"ח שמינין דאטור להיות גרגון ולשמש ציוס
י"ב עם הרואה צ"ח: רב אשי אמר. לעולם אינו אטור והכא דתני
אטור משום שראתה יום עשירי דאינה בעי שימור לפיכך תשז י"ט
הטור ויחא שימור ליום י"ז שהו עשירי לימי זיבה. שימור לא הוה
אלא יום טהור דהכי נפקא לן יהיה מלמד ספורת יום אחד לאחד
וספירה לא הוה אלל יום טהור: משמשת שני ימים. אחד הוא וי"ב
השמיני ותשיעי מ"ח שצין נדה לנדה הן ועשירי שימור הוה לכן
ושז אינה משמשת לעולם שהרי תראה זבה צ"ג וי"ד וט"ו וריכה
לספור ז' נקיים והיא לא תראה ז' נקיים לעולם: יום אחד. שמיני
דכולה ציימא כשרואה צערב: רביעי ימיה מתוך כ"ח. שזעה ימים
שאחר שזעה הטמאים של נדות היא משמשת וצזעה השלישיים תראה
זבה וצזעה האחרונים הן ימי הספירה הרי כ"ח וציוס כ"ט תראה
תחלת נדה ומלאת משמשת רביעי ימיה ולהכי נקט כ"ח מפני שתחלת
נדתה של זו מ"כ לכ"ח: ט"ו יום מתוך מ"ח. כגון ח' הראשונים
השמיני ימי זיבה ומשמונה השניים תשומר יום לשמיני שפלוני ותשמש
שזעה הרי ט"ו שזערו עלים ושאריו צ' לנח מימי זיבה וצזעה השלישיים
שנים מהן ימי ז' והששה תחילת נדה ושמונה הרביעיים שהן טהורים
ב' הראשונים ישלים ז' ימי נדה והשזעה תשמש ועכשיו נותרו ד' ימים
מימי זיבה שמונה החמשיים הרי היא זבה משלשה ראשונים וכו' שלאחריהן
שזעה לספירה ושמיני לתשמיש הרי ט"ו יום מתוך מ"ח וציוס מ"ט
דמוציב שהששה הזאת לא תשמש יום מ"ח לפי שהשמונה החמשיים שזעשית צהן זבה אין מהן אלא ד' מימי זיבה הן ומהוה
תחלת נדה לא הוה כל זמן שלא ספרה ולא טהרה מזוזה אבל להכי מהניא הך ראייה (ו) ד' האחרונים הראויין לנדות שכשיצאו שמונה טהורין
שאחריהם לא יעלו שלשה הראשונים לימי הספירה לפי שהן השלמות ימי נדה וימי נדתה שאינה רואה צהן אין עולין לספירת זיבתה הלכך
אין כחן אלא חמשה לספירה וכשתראה יום מ"ט סתרת וכן כל ח' השזעיים (יום) ועד שיגיע יום ס"ג לא ישלמו ימי ספירתה:

אחד לשומר לשני ימים שראתה בימי זיבה ולא נשאר לשימוש אלא ששה ימים אלמא שמי ימי נדה גמורה עולין לספירת זבה קטנה ופריך לרב אשי דלעיל דאמר עשירי בעי שימור: